

OBRTNI VESTNIK

STROKOVNI LIST ZA POSPEŠEVANJE OBRTI IN ZAŠČITO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE

»OBRTNI VESTNIK«, SPLOŠNO VELJAVNO IN NEODVISNO GLASILO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE, IZHAJA 1. IN 15. V MESECU // STANE CELOLETNO DIN 40.—, POLLETNO DIN 20.—, POSAMEZNA ŠTEVILKA DIN 2.— // ZAKLJUČEK REDAKCIJE 10. IN 25. V MESECU. // NEFRANKIRANI DOPISI SE NE SPREJEMAJO. // ROKOPISI SE NE VRAČAJO. // PRISPEVKI SE NE HONORIRAJO. //

»OBRTNI VESTNIK« PRINAŠA OBJAVE, RAZGLASE IN VESTI VSEH OBRTNIH ORGANIZACIJ IN UPRAVNIH OBLASTI KRALJEVINE JUGOSLAVIJE TER NAJVAŽNEJŠE VESTI IZ INOZEMSKEGA OBRTNIŠKEGA SVETA. // UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, KRALJA PETRA TRG 8. TELEFON 35-23. // PONATISI DOVOLJENI // Z NAVEDBO VIRA. // OGLASI IN MALI OGLASI PO STALNEM CENIKU. //

XXII. LETNIK.

V LJUBLJANI, 17. NOVEMBRA 1939

ŠTEV. 21 — 22

Kako dolgo še se boš pustil obrtnik zapeljevati?

Razdvojenost v obrtniških vrstah

Hitreje kakor je kdorkoli pričakoval, so se nam gospodarske prilike iz sicer ne dokaj povoljnega položaja za obrtnika še mnogo bolj poslabšale. Jasno je, da v naglem tempu hitimo ponovno v krizo, katere nedogledne posledice nihče nemore predvideti. Gotovo je, da skoraj nemogoče, da bi bil kdo, ki bi nas mogel obvarovati vseh nepravil, težkih izgub in gospodarskih porazov. Vendar prekrizanih rok v taki situaciji ne smemo in ne moremo pričakovati naše propasti. Slehernemu, kateremu je kaj na tem, da se obdrži na površju, je nujno potrebno, da je organsko povezan z ostalo gospodarsko skupnostjo. Predvsem pa so danes bolj ko kdaj prej potrebne pojačane vezi med posameznimi pripadniki enega stanu. Kdor se tega dejstva še danes ne zaveda, ta ni razsoden in preudaren dovolj, ta tudi ni upravičen in sposoben, da si išče med pripadniki svojega stanu privilegije vodstva.

Roke proč

Zal moramo na tem mestu ponovno ugotoviti, da je obrtništvo naše ožje domovine po svojem gospodarskem položaju v eni najtežjih borb za svoj obstoj. Zal pa tudi niso nikdar bile obrtniške vrste, katerih skupna povezanost je najjači odpor tudi v najtežjih prilikah, tako razdrapanje in prav zaradi tega brez vsakega ugleda napram javnosti in merodajnim činiteljem. Poldrugo desetletje se vodi med našim obrtništvom, spočetka sicer prikrita, a v poslednji dobi odprta borba za politizacijo njegovih vrst. In če so razsodni ter stvarni naši obrtniški delavci svarili pred to največjo nesrečo, se ni moglo zaustaviti hotenje gotovih oseb, ki so imele interes na tem, da so danes obrtniške vrste tako razrvane. Naši ponovni pozivi in svarila, ko smo zahtevali »roke proč« od te nesrečne in pogubonosne taktike, niso našli pravega razumevanja niti med obrtništvom samim, ki sedaj lahko presoja, kdo je imel prav in kdo ni imel prav.

Politika nad vse

Večkratni poizkusi, da bi se kljub različnih svetovno nazornih mišljenj med posameznimi obrtniki našel način složnega in skupnega dela, so se dosledno razbijali na nepopustljivosti skupine, ki si je v načelo svoje stanovske borbe stavila pečat predvsem zmagoviti in moči politične stranke, a v podrejeni vrsti šele koristi stanu. In ker jim drugače ni uspelo zavesti na svoja zločinska pota pošteno in razsodno obrtništvo, so brezobzirno udarili po njegovih nepolitičnih stanovskih organizacijah ter z brutalnostjo izmenjali najboljše in najizkušenejše naše stanovske delavce.

Nezmožno vodstvo

Nadejali smo se, da se bo položaj v tem pogledu vsaj nekoliko izboljšal, če prepustimo iniciativo vsem onim, ki so imeli polna usta obljub, da bodo pričeli res stvarno delati na izboljšanju ekonomskega položaja našega obrtnika ter ga uveljaviti v gospodarskem svetu. Da ne bi bilo nikdar očitkov, da smo jih kjerkoli ovirali, smo lojalno priznali

njih vodstvo in po svojih močeh skušali pomagati pri delu za skupne interese. Vendar ta naša lojalnost ni bila dobrodošlo sprejeta. Čutili smo, da so njihovi cilji predvsem osredotočeni na absolutnem gospodarstvu in brezkompromisni samolastni upravi, ker so se smatrali oni za vse, vse drugo pa za nič. Sledili smo vsem njihovim nesrečnim poizkusom z največjo pozornostjo a tudi s težko zaskrbljenostjo. Če si le nekoliko pokličemo v spomin njihovo ogorčeno nezadovoljstvo do upravnega sestava naše zbornice, kjer se jim je šlo do skrajnosti na roke, ter omogočilo povsem samostojno vodstvo in upravo obrtnega odseka, odločujoči gospodje večinske skupine obrtnega odseka še vedno niso bili zadovoljni. A vsaka zahteva ima tudi svoje meje. Ne gre, da se na brezplodnem razglabljanju zaradi nezadovoljstva in nerazumevanja posameznika zavlačuje najpotrebnejše in najresnejše delo. Privedeni do konca, kjer ni več izmikanja v stranske ulice, so se končno sami prepričali, kakšna je volja večine obrtništva. To dokazuje rezultat glasovanja v plenarni seji Zbornice TOI dne 22. marca t. l., kjer se je celokupni plenum te najvišje gospodarske ustanove po tehtnih razpravah odločil za sestavo skupne zbornice s samo 4 glasovi proti. Med temi glasovi je bilo iz vrst obrtništva 13 glasov za in le 4 zgoraj omenjeni glasovi proti skupni zbornici. Razume se, da tak rezultat gotovim osebam ni bil po volji. Z zavijanjem resnice in brezpravno so se nato zbirale izjave, ki naj bi ublažile njihov poraz. Res so dobili zato izjave kakor so jih želeli, katerih veljavnost pa z vso odločnostjo odrekamo, ker se je glasovanje izvedlo nelegalno, pod pritiskom in z neresničnimi tolmačenji.

Začnite s stvarnim delom

Pričakovali smo, da bo s tem večinska skupina prešla na polje pozitivnega dela in ustvarjanja. Pred nami je mnogo nerešenih in perečih vprašanj, katere čaka obrtništvo, da bodo po skupnem

preudarnem presodku prišla v zaključno fazo konkretiziranih predlogov. Ne moremo se zadovoljiti s sedanjim stanjem. Čas je tako resen in dogodki, ki globoko posegajo v gospodarsko existenco slehernega našega stanovskega pripadnika ne dopuščajo več, da bi se na račun obrtniškega stanu igrali posamezniki in zapostavljala celota. Brez odlašanja se morajo storiti pravi zaključki, pri katerih mora sodelovati celokupno obrtništvo po svojih predstavnikih. Zato je neodpušljiva pogreška vsakogar, ki se noče po svojem položaju posvetiti delu in ga celo zavira. Neopravičljivi so izgovori, da se zaradi obstoječih razmer, ki so nastale zgolj po njihovi krivdi, velik del teh predstavnikov odteguje delu.

Abstinenca večinske grupe na zadnji odsekovi seji na dejstvu sestava Zbornice ne bo prav nič spremenila. Res pa je, da se je opustilo eno najvažnejših sej, ki je bila tokrat bolj kot kdajkoli prej potrebna. Nikakor tudi ni v skladu, da se prepušča odločanje v najvažnejših vprašanjih samo predsedniku odseka, ki mu je, kot je to že večkrat pokazal, politični prestiž veliko bolj pri srcu kot pa celokupna korist. Zato odrekamo upravičenost vsem ukrepom in odločbam, ki izvirajo iz takega položaja.

Vprašamo vse razsodne iz naših vrst, ali je tako postopanje opravičljivo? Za našo existenco gre! Ne moremo več dopuščati, da bi se obrtništvo še nadalje tako izigravalo. Nehajte vendar že z brezplodnim vašim rovarjenjem! Pokažite, koliko ste sposobni, da očuvate našega obrtnika pred grožnjo propastjo! Kje ste čuvarji, ki se trkate na prsa glede vaših velikih zvez, a ničesar ne storite, da bi naš obrtnik malo laže zadihal? Čas je toliko resen, da vas kliče in poziva k pozitivnemu delu! Demagogija ne bo rešila obrtništva! Ako pa nimate resne volje, povejte in odstranite se! Obrtniški stan čuti dobro in močan je tudi še dovolj, da bo znal s svojimi očmi obračunati!

Seja obrtnega odseka zbornice TOI

Po skoro devetmesečnem presledku je sklical predsednik obrtnega odseka za torek 14. novembra letos seja obrtnega odseka, na katero je bilo povabljenih vseh dvajset članov. V veliko začudenje pa smo ugotovili, da so se te seja udeležili člani manjšinske skupine in predstavniki Zveze obrtnih društev za dravsko banovino, ki so gg.: Rebek, Zadravec, Igljč, Urbas, Bureš, Ambrožič, Košir in poleg njih še g. Arh, pripadnik večinske skupine. Z navzočim predsed. so čakali nad 1 uro na ostale člane obrtnega odseka, ki pa jih ni bilo. Medtem časom se je ugotovilo, da je sklepčnost odseka po veljavnem poslovniku podana in se je zahtevalo od predsednika g. Ogrina, da sejo otvori in vodi, česar po on ni storil, z izjavo, da smatra sklepčnost seja šele ob navzočnosti nad polovice članov. Ker se je imelo na seji razpravljati tudi o proračunu Zbornice za trgovino, obrt in industrijo in obrtnega odseka, so navzoči opozorili g. predsednika, da bi bilo prav, da se ta razprava tudi izvede. G. predsednik pa je izjavil, da je proračun za obrtni odsek on sam sestavil,

da je zaradi tega dober, pravilen in koristen ter da prinaša izredne ugodnosti za obrtništvo. Iz tega razloga smatra, da je razprava o proračunu nepotrebna, posebno še zaradi tega, ker je bil proračun soglasno sprejet v predsedstvu in finančnem odboru, kjer je povsod sodeloval tudi podpredsednik odseka g. Hohnjec, ki ga pa na predmetni seji ni bilo. Nato je predsednik obrtnega odseka g. Ogrin zapustil sejno dvorano in se zglasil pri predsedniku Zbornice g. Jelačinu, kateremu je podal enako izjavo.

Navzoči člani obrtnega odseka Zbornice TOI so s protestom vzeli na znanje postopanje g. predsednika obrtnega odseka ter naslovili nanj naslednje pismo:

Veseloštevani gospod Ivan Ogrin, predsednik obrtnega odseka Zbornice TOI v Ljubljani.

Za pravilnost stališča glede sej zborničnega obrtnega odseka veljajo po določilih § 30. poslovnika analogne odredbe kot za seja zborničnega sveta. Glede sklepčnosti je za seja zborničnega sveta določeno v § 12., odstavek 4.,

da je plenum sklepčen, ako je navzočih vsaj 20 članov. To število se ni izpremenilo tudi potem, ko se je število zborničnih svetnikov povečalo na 62. Ker na podlagi tega velja za sklepčnost seja zborničnega sveta razmerje 62 : 28, to je 45% vseh navzočih, velja to razmerje tudi za seja obrtnega odseka. Potemtakem je za sklepčnost zborničnega obrtnega odseka potrebnih 9 članov.

To število je bilo navzočih na današnji seji. Zaradi tega smatramo, da je bila sklepčna in da jo je g. predsednik neupravičeno proglasil za nesklepčno, čeprav je bil na to dejstvo odnosno na še trenutno dejansko veljavno razmerje opozorjen. Sklicevanje na običaj ni bilo na mestu, ker veljajo v tem pogledu pisani, odnosno tiskani predpisi še vedno veljavnega zborničnega poslovnika.

V očigled temu, Vam velespoštovani gospod predsednik, ki ste danes po enournem čakanju ugotovili, da seja ni bila sklepčna, odnosno, ki ste navzočim članom odseka izjavili, da seja ne bo, javljamo s protestom to svoje stališče in beležimo z izrazi odličnega spoštovanja.

Igljč Franc, l. r. — Košir Franc, l. r. — Urbas Miroslav, l. r. — Zadravec Jakob, l. r. — Rebek Josip, l. r. — Ambrožič Josip, l. r. — Bureš Franjo, l. r.

Obenem se je naredil tudi poseben uradni zaznamek, ki ugotavlja dejanski položaj in katerega je poleg zgoraj omenjenih podpisnikov podpisal tudi g. Arh Franc.

Popoldne bi morala biti seja Zavoda za pospeševanje obrta pri Zbornici za TOI, na katero je še predpoldne izrecno opozoril g. Ogrin in povabil navzoče. Seja pa ni bilo, ker g. Ogrin sam ni prišel na seja. Na dnevnem redu Zavodove seja je bila tudi obravnava proračuna Zavoda za pospeševanje obrta, ki razpolaga z imovino 501.400 din.

Jasno je, da se s takimi postopki ne moremo složiti, zato so navzoči naslovili na g. Ogrina nastopno pismo:

Podpisani, ki smo se danes udeležili seja Zavoda PO pri ZTOI, sklicane z vabilom št. 20148-39. z dne 6. nov. letos, smo z začudenjem opazili, da se te seja nista udeležila niti predsednik g. Ogrin niti podpredsednik g. Hohnjec. Zaradi tega dejstva širši odbor Zavoda PO pri ZTOI ni bil sklepčen in ni mogel vršiti svoje dolžnosti. V izogib vsakemu drugačnemu tolmačenju odklanjamo odgovornost za to, sabotiranje javnega dela na prave krivce, predvsem na gospoda predsednika Ogrina in njegovega namestnika in prosimo, da to zbornični svet na jutranji seji vzame na znanje.

Z ogorčenjem protestiramo proti postopanju g. predsednika Ogrina, ki ne čuti niti dolžnosti — dasi prisoten v sloopju Zbornice in opozorjen na čakaajoče člane, da bi se osebno odzval na seja, ki je bila od njega samega sklicana. Smatramo, da je to eklatantno in namerno kršenje avtonomije obrtnega odseka na škodo ugleda obrtništva in njegovih interesov. Iz tega razloga podpisani, za slučaj, da bo proračun sprejet, odrekamo pravico razpolagati s sredstvi Zavoda PO in obrtnega odseka g. predsedniku Ogrinu brez predhodnega sklepa in odobrenja zborničnega obrtnega odseka in odbora Zavoda PO pri ZTOI.

Igljč Franc, l. r. — Košir Franc, l. r. — Urbas Miroslav, l. r. — Zadravec Jakob, l. r. — Rebek Josip, l. r. — Ambrožič Josip, l. r. — Bureš Franjo, l. r. — Arh Franc, l. r.

Problemi našega gospodarstva

Proračunska seja zbornice za TOI

Dne 15. novembra t. l. je bila ob 9. dopoldne v veliki sejni dvorani Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani plenarna seja, za katero se je javnost živahno zanimala, predvsem zaradi razmer, ki vladajo v obrtnem odseku Zbornice. Predhodna seja obrtnega odseka, ki je bila določena za 14. november se ni vršila, ker se iste niso udeležili člani odseka iz skupine g. Ivana Ogrina, tako, da obrtni odsek o predlogu proračuna sploh ni razpravljala. Tudi na plenarni seji pravkar omenjena skupina ni bila navzoča. Kljub temu pa se je udeležilo plenarne seje zadostno število zborničnih svetnikov (41).

Kmalu po 9. uri je otvoril sejo zbornični predsednik g. Ivan Jelačin, ki je ugotovil sklepčnost ter podal predsedstvena naznanila. Kraljevska banska uprava dravske banovine je z odlokom od 2. maja t. l. odobrila, da sme Zbornica za dajanje naslovov pobirati posebno odškodnino v višini 25 par, odnosno za zbornične pripadnike 20 par. Do 10 naslovov se daje brez pristojbine.

Kraljevska banska uprava je dalje z odlokom z dne 25. aprila 1939. odobrila zbornični računski zaključek za leto 1938.

Na poziv novega okrožnega sodišča v Murski Soboti je Zbornica po zaslišanju interesiranih združenj predlagala stalne sodne izvedence pri okrožnem sodišču v Murski Soboti za posamezne obrtne, gostinske, trgovinske in industrijske stroke.

Na poziv uprave za posredovanje dela v Beogradu je zbornično predsedstvo predlagalo za imenovanje delegatov v Centralno borzo dela g. Antona Krejčija iz Ruš (za namestnika dr. Ernesta Rekarja z Jesenice) iz industrijskega odseka; g. **Albina Smrkolja** iz Ljubljane (za namestnika Antona Fazarinca iz Celja) iz trgovinskega odseka; g. **Karla Kavke** iz Ljubljane (za namestnika g. Miloša Hohnjeca iz Celja) iz obrtnega odseka. V upravo Tujsko-prometne zveze v Mariboru pa je delegirala g. **Frana Šereca** in kot namestnika g. **Frana Bureša**, v odbor Zveze za tujski promet v Ljubljani pa za člana g. **Albina Smrkolja**, v nadzorni odbor pa g. **Frana Rusa**.

Namesto g. Karla Čeča in Viktorja Šoberja, ki sta zaprosila, da se ju razreši funkcije predsedništva pri Obrtnem sodišču v Ljubljani, je Zbornica imenovala g. Viktorja Naglasa in Simona Jurčiča. Namesto pokojnega g. Karla Sossa je Zbornica imenovala za člana namestnika v obrtnem sodišču g. Staneta Predaliča.

Razpis dopolnilnih volitev odložen

Zbornično predsedstvo je na seji 28. septembra t. l. na podlagi odloka trgovinskega ministra z dne 18. septembra soglasno sklenilo, da se z ozirom na izredne razmere na zborničnem področju odloži razpis dopolnilnih volitev v zbornični svet za dobo treh mesecev, to je do 7. januarja 1940.

Odbor za pobijanje draginje in brezvestne špekulacije

V smislu uredbe o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije je Zbornica imenovala pri mestnem nadzorstvu v Ljubljani kot člana posvetovalnega odbora za trgovce g. **Albina Smrkolja** (za namestnika g. Antona Verbiča); za proizvajalce pa g. **Ivana Ogrina** (za namestnika g. **Ferda Tušarja**). Ker pa je med tem g. Tušar umrl, je bil za namestnika imenovan g. Karl Vidmar.

Pri banski upravi je bila ustanovljena banovinska poklicna posvetovalnica in posredovalnica. To ustanovo bo po pravilniku upravljal poseben kuratorij, ki obstoji iz predsednika in članov po položaju, in članov predstavnikov oblastev in ustanov, ki prispevajo k stroškom za vzdrževanje. Za člana kuratorija je Zbornica na poziv banske uprave imenovala zborničnega podpredsednika g. Ivana Ogrina.

Nadalje je predsedstvo predlagalo posamezne zbornične pripadnike za častne sodnike pri okrožnih sodiščih v Mariboru, Novem mestu, Celju, Murski Soboti in Ljubljani. Na poziv trgovinskega ministrstva je Zbornica imenovala v odbor za normalizacijo kot predstavnika trgovine g. **Albina Smrkolja**, kot predstavnika obrta g. **Ivana Ogrina** in kot predstavnika industrije g. dr. **Cirila Pavlina**.

Zbornični svetnik g. Alojzij Midofler iz Novega mesta je 22. novembra t. l. umrl. Pokojnik je zastopal v Zbornici sreza Novo mesto in Črnomelj. Tako v Zbornici kakor izven nje se je mnogo prizadeval za interese dolenjskega in belokranjskega obrtništva. Kot vnetega in požrtvovalnega delavca na gospodarskem polju ga bo Zbornica ohranila v lepem spominu. Njegov namestnik je g. **Ferdinand Stonič**, pekovski mojster iz Črnomlja.

Poslovno poročilo

Za plenarno sejo je bilo pripravljeno obširno poslovno poročilo, ki so ga razdelili vsem zborničnim svetnikom. Iz tega poročila je zbornični predsednik povzel one odstavke, ki se tičejo uredbe o pobijanju draginje. Sicer pa je gradivo poslovnega poročila vsebovalo: izpremembe v trgovinski politiki in zunanji trgovini, organizacija hrvaške banovine in položaj zborničnega področja, devizna politika in preskrba industrije s surovinami, septembrski zastoj v železniškem prometu, izprememba dobavnih pogojev in podražitev cen, ustanovitev novih blagovnih central, investicijska politika javnih del in razdelitev sreskih cestnih fondov za potrebe cest v dravski banovini, program poštnega ministrstva, redukcija potniških vlakov, regulacija izplačila hranilnih vlog, pregled fiskalne obremenitve banovine in zbornične akcije v finančnem oziru, izprememba uredbe o hranilnicah, pobijanje draginje in brezvestne špekulacije, gospodarski program hrvaških zbornic, novelizacija obrtnega zakona, udeležba Zbornice na konferencah, poslovanje zborničnega urada ter zadeve posameznih odsekov Zbornice za TOI, kjer obravnava pri obrtnih zadevah zlasti predloge o novelizaciji obrtnega zakona, obrtnopravne zadeve in načelne izjave o obrtniških vprašanjih, obrtno-nadaljevalno šolstvo, statistiko mojstrskih izpitov, pregled poslovanja obrtniških združenj ter končno delovanje Zavoda za pospeševanje obrta.

Vprašanje draginje

Dne 25. septembra je bila objavljena v »Službenih novinah« uredba o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije, kot eden izmed ukrepov kraljeve vlade, da bi se na trgu življenjskih potrebščin čim bolj zavarovali interesi konzumentov. Uredba je prišla v času, ko je bila dobava kolonialnega in špicerijskega blaga iz inozemstva že do skrajnosti otežena in ko so se bili tudi industrijski izdelki posebno manufakturne in kovinske stroke že podražili. Po svojem obsegu je uredba mnogo širša kot je bil svoječasi protidraginjski zakon iz leta 1921. Ona obsega poleg življenjskih potrebščin v ožjem pomenu besede tudi kmetijsko orodje in ostale predmete, ki so potrebni za kmetijsko proizvodnjo, dalje ves pogonski in gradbeni material in tudi druge predmete nujne potrebe, če niso v spisku luksuznih predmetov »po zakonu o skupnem davku na poslovni promet« in končno celo material in orodje za izdelavo vseh navedenih potrebščin.

Definicija blaga, ki je obsežna z uredbo, je torej zelo nedoločena in raztegljiva. Pod uredbo ne spadajo kmetijski proizvodi iz prve roke, monopolizirani predmeti in prodaja zdravil, o katerih je znano, da se ne vrši baš s skromnim dobičkom. Tudi glede sankcij je uredba mnogo strožja, kakor je bil svoječasi zakon. Poleg denarne globe predvideva tudi zaporno kazen, ki se ne da spremeniti v denarno ter

odvzem blaga, ki je bil predmet kaznjivega dejanja, na drugi strani pa ne vsebuje nikake določbe o maksimalno dopustnem dobičku. Izrecno izključuje pogojne kazni, ki jih sicer dopušča kazenski zakonik celo za najtežje delikte. Razume se, da je izvajanje take uredbe v času, ko se je v preskrbi tržišča z nekaterimi predmeti začel pojavljati zastoj in ko so mnogi zasebniki pohiteli, da se čimbolj preskrbe za primer neprilike, zelo riskantno, če je v rokah organov, ki trgovskega poslovanja ne poznajo. Važno je, da se pri razpravi zaradi cen čuje glas gospodarstvenikov, ki v sedanjih časih radi sprejmejo potrebno nadzorstvo nad svojim poslovanjem, vendar žele, da ne bi bili trgovci, gostinci in obrtniki zaradi neutemeljenih ovadb izpostavljeni administrativnim šikanam, materialni škodi in nezasuženemu moralnemu žigosanju. Primeri, ki so bili iznešeni na konferenci Zbornic v Beogradu, dovolj ilustrirajo, kako napačno se lahko uporablja uredba v rokah nepoučenih organov. Poročilo izraža dvom, da bi mogla ta uredba prinesiti konzumentom potrebno zaščito, dokler ne velja tudi za kmečke producente in končno ugotavlja, da ta uredba v sosedni banovini hrvaški ne velja.

K tem ugotovitvam poslovnega poročila je predsednik g. Jelačin dodal še naslednje: vprašanje pobijanja draginje ni lahka stvar. Trgovci smo to izkusili že med svetovno vojno. Izkazalo se je že tedaj, da nismo mi povzročevalci draginje, ker pa so cene le naraščale, so bili vsi očitki naperjeni zgolj proti legalni trgovini. Tudi danes se priliva olje na ogenj in čuje hujskanje proti trgovcem. Trgovci niso krivi, če so se pričeli konzumenti pod psihološkim vplivom vojnih dogodkov, ki so jih pri našli dnevni časopisi v senzacionalnih oblikah posebnih izdaj, naglo in pospešeno zalagati z življenjskimi potrebščinami in so zaradi tega trgovcem hitro pošle stare zaloge, novo robo pa so morali že dražje kupovati. Cene so povišali producenti, uvozno blago pa se je podražilo zaradi višjih cen v inozemstvu in podražitve prevoza. Takoj po izbruhu vojne so ljudje navalili na den. zav. in trgovine. Pri tem so najbolj trpeli trgovci, kajti denarni zavodi so bili takoj deležni zaščite od merodajne strani, trgovci pa so bili dalje izpostavljeni navalu pobesnelih odjemalcev. Pri vsem tem je Prizad sam pripomogel, da se je pšenična moka v zadnjem času naglo podražila, država pa je naložila občinam dolžnost, da si ustvarijo rezerve živil, kar je preko potrebe povečalo povpraševanje na trgu. Če pa se povpraševanje poveča, je dvig cene neizogiben. Pomanjkanje kolonialnega blaga se je še poostriilo zaradi postopanja Narodne banke, ki ni hotela dati deviz za blago, ki je že ležalo nezacarinjeno v naših lukah. Zato trgovci niso zakrivilili sedanjih višjih cen in bi jih rade volje znižali, če bi sami dobivali blago po prejšnjih cenah. Nikakor pa ne moremo dopustiti, da bi se hujskalo proti nam.

Novelizacija obrtnega zakona

Med konferencami, na katerih je Zbornica sodelovala po svojih delegatih, je izredno važna konferenca zbornic v zadevi noveliranja obrtnega zakona, ki jo je sklicalo trgovinsko ministrstvo konec maja v Beogradu. Ker je obrtni zakon osovina, ki ureja javnopravne pogoje za izvrševanje pridobitnih poklicev, smatramo, da je važno, ako prikažemo delo in potek te konference nekoliko podrobneje. V javnosti doslej še niso bila priobčena detajlna strokovna poročila, zato hočemo podati nekoliko slik o najvažnejših vprašanjih, ki so bila na konferenci obravnavana. Gradivo za to konferenco se je pripravljalo, zbiralo in obravnavalo v zbornicah polnih sedem let, odkar je novi obrtni zakon v veljavi ter so bili že pred leti na medzborničnih konferencah formulirani konkretni predlogi za dopolnitev in izpremembo obstoječega zakonskega besedila. Razprave so trajale sedem dni in je konferenca v tem zasedanju mogla obdelati komaj polovico obsežnega gradiva in je bilo za to določeno, da se naj čez mesec dni nadaljuje. Nato je bila preložena na je-

sen in se je imela vršiti sredi septembra pri Zbornici v Ljubljani. Ker pa z ustanovitvijo samostojne hrvaške banovine v obrtno-pravnem oziru položaj še ni bil dovolj prečiščen, je bila konferenca ponovno odgodena in doslej še ni bila sklicana.

Konferenca so se udeležili poleg zastopnikov vseh zbornic v državi tudi zastopniki Centrale industrijskih korporacij, Centralnega predstavništva gostilničarjev ter zastopniki vseh prizadetih ministrstev, kakor: ministrstva prometa, vojske in mornarice, ministrstva za gozdove in rudnike, ministrstva za kmetijstvo, za pošto, telegraf in telefon ter ministrstva za socialno politiko.

Program konference je bil, da se na njej razpravljajo vsi predlogi, ki jih je prejelo ministrstvo trgovine in industrije k načrtu novele obrtnega zakona od posameznih ministrstev, banskih uprav, inženjskih in apotekarskih komor, najrazličnejših stanovskih zvez in združenj, sploh vseh prizadetih uradov in ustanov, razen od gospodarskih zbornic, ki so o tem načrtu že razpravljale na skupnih konferencah, ki so bile v maju 1938.

Predstavniki trgovsko-industrijskih zbornic so branili stališče in predloge, sprejete na lanskoletni ankti, prav tako zastopniki obrtnikov.

Že v načelni debati, ko se je govorilo o načinu, kako naj se vrši konferenca, so posamezni vprašali zastopnika ministrstva trgovine in industrije, ki je vodil konferenco, ali se bo razpravljalo tudi o določbah o pomožnem osebju in o določbah drugega dela zakona. Predstavnik ministrstva je izjavil, da se o tem na konferenci ne bo razpravljalo, ker bo to vprašanje urejeno z uvodnim zakonom k trgovinskemu zakonu, pač pa je obljubil, da se bo za to vprašanje pri ministrstvu pravde zanimal in izposloval dovoljenje, da bo sklicana posebna konferenca, na kateri bodo poleg določb o pomožnem osebju razpravljali tudi o novi uredbi o legitimacijah (poslovnih knjižicah).

Pri razpravi o predlogih za izpremembo § 3. so zastopniki Zbornic tolmačili alternativni predlog, ki je bil sprejet na lanskoletni majski konferenci. Po tem predlogu bi se obrti delili:

1. Glede na način, kako se pridobiva obrtna pravica na:

1. obrti, ki jih izvršujejo na osnovi pooblastitve,
2. obrti, ki jih izvršujejo na osnovi dovolitve.

2. Z ozirom na vrsto poslovanja pa:

1. trgovinske obrti,
2. rokodelske obrti,
3. industrijske obrti,
4. ostale obrti, ki nimajo izrazitega značaja, niti trgovskih, niti rokodelskih in niti industrijskih obrtov.

V alternativnem predlogu se je pod točko 2. stavilo naslednji predlog: obrti se dele na:

- a. trgovinske, b. rokodelske, c. industrijske, d. gostinske, e. denarne zavode, pod katere spadajo tudi zavarovalnice, f. prevozne obrti, g. ostale obrti, ki nimajo izrazitega značaja nobenega od prej naštetih vrst obrtov.

Glede določb, ki se tičejo prehoda iz rokodelskega obrta k trgovskemu se po predlogih trgovskih zbornic zahteva, da more rokodelca po petih letih samostojnega izvrševanja rokodelskega obrta preiti brez dokazov usposobljenosti k trgovskemu obrtu, toda samo k sorodni stroki in pod pogojem, da je bil v dotični trgovski stroki zaposlen najmanj eno leto.

Debata o teh predlogih je bila precej ostra, zlasti se je vidno pokazala nejevolja vseh zastopnikov skupnih zbornic, ko je predstavnik ministrstva izjavil, da je ministrstvo sploh proti vsakemu dokazu usposobljenosti za izvrševanje trgovine. Zbornice so namreč predlagale v § 19., kompromisni predlog, v katerem zahtevajo za samostojno izvrševanje trgovine triletna učna doba in dveletna pomočniška doba; po dovršeni učni dobi mora napraviti učenec prvi izpit, po dovršeni pomočniški dobi pa drugi. Pri razpravah o dopolnitvi § 60. so zlasti pobijali predlog apotekarske komore, ki gre za tem, da se monopol apotekarjev razširi tudi na najbolj nedolžna kozmetična sredstva.

Pri § 95. so se zavzemali za stališče prestilizacije tega paragrafa. V tekstu

je zlasti tudi določba, da sme imetnik zborničnega potrdila po § 95. zakona o obrtnih vrtni potrdilo proti povračilu zbornične takse, po odbitku odškodnine za manipulativne posle Zbornice v šestih mesecih od dneva izdaje.

S poudarkom so zahtevali, da ministrstvo osvoji preloge zbornice k § 143., ki se tičejo iskanja naročil po trgovskih potnikih. Stilizacija zborničnih predlogov gre za tem, da bo v zakonu jasno rečeno, da je iskanje naročil pri zasebnih strankah za vsakršno blago brez-pogojno prepovedano.

Med vprašanji, ki zadevajo obrtniške interese, je bilo na tej konferenci razpravljano vprašanje konkurence kazenskih zavodov, razmejitev obrtniške produkcije s hišno industrijo, vprašanje spajanja obrtov, posamezne prokure pri družbenih obrtniških podjetjih, vprašanje mojstrskega izpita pri produktivnih obrtnih združenjih, vprašanje nezdržljivosti, da bi bil imetnik obrta obenem poslovodja pri drugem obrtu, vprašanje prehoda obrtnika na trgovsko stroko, neindustrijskega značaja gradbenih in elektrotehničnih obrtov, zaposlitve vajencev v industrijskih delavnicah in pogoja dovršitve obrtno-nadaljevalne šole, vprašanje privatnih tečajev, vprašanje zaposlenosti v vojaških delavnicah in pri neobrtih podjetjih, vračunanje dobe pri sorodnih obrtnih, razmejitev med obrtom in industrijo, vprašanje izpitov zidarskih in tesarskih mojstrov ter omejitve režijskega dela državnih in samoupravnih edinic, obseg poslovanja slaščičarn, vprašanje dimnikarskih obrtov in obsega obrta urarjev in optikov.

Ze samo ta navedba, ki pa tudi še ni izčrpna, kaže, da je dala praksa zadnjih osmih let obrtništvu obilo gradiva, da predloži novo ureditev mnogoštevilnih vprašanj obrtne zakonodaje. Namen konference je bil, da zbere argumente za utemeljitev podanih predlogov, odločilo pa bo ministrstvo samo, v koliko in v kakšni obliki se bodo podani predlogi upoštevali. Razprava se je ustavila pri § 176, tako, da je obdelana komaj polovica gradiva. Izdaje novele je že zelo pereče in bi bilo v splošnem interesu, da se čim prej izvede.

Zbornični proračun

O predlogu finančnega odbora glede zborničnega proračuna za leto 1940. je poročal predsednik Zbornice. V proračunu predvideni dohodki znašajo din 3.871.754, izdatki pa din 3.865.305. Za kritje zborničnih potrebščin naj pobirajo kakor doslej 8% doklado od osnovnega davka pridobnine in družbenega davka. Obrtniki, ki plačujejo pridobnino pavšalno, plačajo, če delajo sami 10 din, če delajo z enim pomočnikom 15 din, če delajo z dvema pomočnikoma pa 20 din. Pri podjetjih, ki plačajo minimalni družbeni davek, se pobere 8% doklada na polovico minimalnega družbenega davka. Podjetja, ki so zavezana javnemu polaganju računov plačajo v primeru, da se jim odobri minimalni davek, poleg zbornične doklade še letni prispevek, ki znaša pri družbeni glavnici pet milijonov 0.1/00 glavnice, pri glavnici do 25 milijonov din znaša letni prispevek 0.2/00, pri glavnici do 50 milijonov 0.3/00, pri glavnici do 100 milijonov 0.4/00, pri glavnici preko 100 milijonov pa 0.5/00. Prispevek pa ne sme znašati več kot 50.000 din.

Razmere v obrtnem odseku

V proračunski razpravi je najprej govoril zbornični svetnik g. Rebek, ki je dejal, da ga silijo k besedi razmere, ki vladajo v obrtnem odseku. Dejstvo je, da ta odsek ni imel nobene seje od 21. marca t. l. Vodstvo odseka se izvaja po metodah avtonomije g. Ogrina, ki sam gospodar in ni smatral niti v zadnjem času najhujših gospodarskih stisk za potrebno, da bi sklical odsekovo sejo. Včeraj bi se moral proračun obravnava-ti na odsekovi seji. Te seje pa se ni udeležila večina odseka, ki se je na zadnji plenarni seji izjavila za ločene zbornice. Ker g. Ogrin za svoj predlog o ločeni zbornici na spomladanski plenarni seji ni dobil večine, zato je skušal dobiti potrebne izjave od obrtnih združenj. Pri tem pa se je postopalo docela protizakonito, ker je po določilih obrtnega zakona za tako izjavo potreben sklep obč. zbora. Zato pravilnost

takih izjav odrekamo. Take izjave more izdajati edino skupščina z določenim dnevnim redom, ne pa predsednik in tajnik poedinega združenja.

Danes, ko je bolj ko kdaj potrebno delo za izboljšanje razmer med obrtništvom, obrtni odsek Zbornice za trgovino, obrt in industrijo ne more naprej, ker njegova večina misli le na to, kako bo sama gospodarila in kako se bo pripravila na prihodnje volitve. Ker na zadnji plenarni seji niso dobili potrebne večine za ločeno zbornico, odklanjajo sedaj sodelovanje na zbornič. sejah. G. Rebek je grajal včerajšnje postopanje g. Ogrina, ki je izjavil, da obrtni odsek ne more sklepati, ker je bilo na seji navzočih le 9 članov. V resnici pa je bil po pravilniku obrtni odsek sklepčen. Predsednik obrtnega odseka je sam sestavil odsekovo proračun, zato smatra (g. Ogrin), da je dober in da je brezpredmetno ali o tem razpravljajo tudi člani manjšine.

K izvajanje g. Rebeka je izrazil svoje obžalovanje zbornični predsednik, da so v obrtnem odseku nastale take razmere. Glede proračuna pa je g. Ogrin izjavil predsedstvu, da je njegova skupina soglasno odobrila proračun, kar zadostuje.

Zbornični svetnik g. Igljč pa je v svojih izjavah poudaril, da so navzoči člani obrtnega odseka prišli v Zbornico zaradi tega, da bi obrtništvu kaj koristili. Obrtni odsek pa o važnih vprašanjih sploh ne razpravlja in ni prinesel še nobenih posebnih sklepov, ki bi bili obrtništvu v korist. Večinska skupina obrtnega odseka misli edino na ločeno zbornico in je s tem tudi svoj program izčrpala. Zato apelira na oblast, da naj že končno stvar uredi in napravi konec neznosnim razmeram, da bodo mogli člani obrtnega odseka pričeti že vendar enkrat s pozitivnim delom.

Proračun soglasno sprejet

Po končani debati je predsednik odredil glasovanje, pri čemer je zbornica soglasno odobrila proračun.

Vprašanje izpopolnitve strokovno-nadaljevalnega šolstva

Pri naslednji točki dnevnega reda je imel zbornični tajnik g. dr. Pretnar obširen referat o vprašanju izpopolnitve strokovnega nadaljevalnega šolstva, ki je bil sprejet s splošnim odobravanjem.

Zbornični svetnik g. Rebek se je gos-podu referentu kakor tudi Zbornici za TOI zahvalil za razumevanje tega vprašanja ter apeliral na vse merodajne činitelje, da pomagajo pri izpopolnitvi obrtno-nadaljevalnega šolstva, da bo prišel iz delavnice zares strokovno usposobljen in vsestransko izobražen obrtnik.

Samostojni predlogi

Pri zadnji točki dnevnega reda pa je Zbornica obširno razpravljala o samostojnih predlogih posameznih zborničnih svetnikov.

Za spremembo § 219 obrtnega zakona

Zbornični svetnik g. Zadavec je stavljal predlog, ki se tiče § 219. obrtnega zakona. Po tem paragrafu gre delavcu po 14dnevem službovanju, če je bolan, pravica do plače za največ teden dni. To zakonito določilo se v praksi zlorablja in so šestdnevne bolezni postale pravilo. Delavec dobi hranarino in po vrhu še polno mezdo, ter je na ta način na boljšem, kot če bi delal. V tem pogledu obrtni zakon ni v skladu z zakonom o zavarovanju delavcev, ker ne upošteva hranarine, ki jo dobi delavec od Okrožnega urada. Zbornica naj s posebno spomenico ponovno opozori trgovinsko ministrstvo na to neskladnost in predlaga spremembo obrtnega zakona v tem smislu, da gre delavcu plača le za čas, ko ne dobi hranarine.

Čenjenim naročnikom „Obrtnega vestnika“

Najvljudneje Vas prosimo, da nam čim prej poravnate zaostalo naročnino in upoštevate, da mora tudi konzorcij lista poravnati sproti svoje obveznosti v tiskarni. Ne odlašajte z nakazilom! Bodite stanovsko zavedni in izpolnite že danes svojo stanovsko dolžnost!

Nande Tušar †

Dne 21. oktobra t. l. je po kratki, hudi boleznii umrl g. Nande Tušar, pekovski mojster iz Ljubljane. Z njim je nacionalna Ljubljana izgubila enega redkih delavcev in borcev, ki je na vzgleden način družil v sebi odlike preprostega,

skromnega človeka in požrtvovalnega, gorečega organizatorja ter voditelja, ki nikdar ni dobri stvari odtegnil dela in podpore, ne da bi bil kdaj pričakoval priznanja in zaprek, a kaj šele nagrade.

Rodil se Nande Tušar v Gorenji vasi na Gorenjskem leta 1898. Po končani šoli se je posvetil pekovski obrti in leta 1925 ustanovil svoje podjetje. Čeprav mu je delo v stroki jemalo mnogo časa in čeprav se je z vso tiho ljubeznijo posvečal svojemu domu, je vendar našel še vedno dovolj prilike in volje, da je vzpodbudno in z lepimi uspehi posegal v nacionalno življenje. Preminul je v svojih najlepših letih kot mož značaja in dela, plemenitosti in kreposti. Nikoli ni silil v ospredje, tudi v javnem življenju je ostajal prijeten in družaben, kakor je bil doma ali v ozkem krogu svojih prijateljev, in prav zato je njegovo delo obrodilo toliko spoštovanja vrednega sadu. Prežet globoke nacionalne zavesti, ga bode pogrešala sokolska družina v Šiški, kateri je naklonil dober del svoje vneme in požrtvovalnosti in o čemer bi mnogo, mnogo vedeli povedati šišanski Sokoli. Lani je bil izvoljen za starosto in pod njegovim vzornim in delavnim vodstvom so se sokolske vrste v Šiški v kratkem času strnile in razgibale v poživljeni delavnosti. Inicijativen po delu, mu je uspelo, da je že nekaj let sem uspešno organiziral letovanja sokolske mladine svojega društva v naši lepi Gorenjski. Kot navdušen Slovan, ki mu slovanska ideja nikoli ni bila prazna romantika in zato tudi v vseh neprilikah modernega časa nikoli ni obupal nad njo, je z velikim veseljem sodeloval na sokolskih in drugih nacionalnih prireditvah večjega stila. Tako se je udeležil vseh sokolskih izletov v Pragi in Sofiji, katerih poslednjo je še letos navdušeno pozdravljal ter utrjeval duhovno in stvarne vezi med svojim društvom in bolgarskimi Junaki.

Prav kakor Sokoli pa bodo Nandeta Tušarja težko pogrešale razne strokovne in humanitarne, pa tudi ostale nacionalne organizacije. Kot visoko strokovno naobražen obrtnik se tudi nikdar ni odrekal delu in nalogam, ki so jih nanj stavljal stanovske organizacije. Bil je dolgoleten član uprave združenja pekov v Ljubljani. Mnogokrat je nastopal kot večš predavatelj s strokovnimi razpravami med svojimi sovrstniki. Najmarljivejši pa je bilo njegovo sodelovanje v vrstah našega naprednega obrtništvu. Obrtniško društvo v Ljubljani je izgubilo z njegovo smrtjo enega svojih najboljših in najzvestejših odbornikov. Zveza obrtnih društev za dravsko banovino v Ljubljani ga bode pogrešala pri delu, kateremu je posvečal ves svoj prosti čas in vso bogato inicijativnost. Več let je zastopal obrtništvo v davčnem odboru. Na njegovo osebno pobudo je bilo lani ustanovljeno Društvo skrb za mladino v Šiški, ki mu je bil tudi izvoljen za predsednika. Velike so zasluge prerano umrlega tovariša Tušarja na narodnem in strokovnem poprišču. Marljivo se je udeleževal v Krajevni organizaciji JNS za Šiško, ki ji je bil skrben blagajnik.

Kako priljubljen je bil pokojni Nande, je najbolje izpričalo veličastno poslednje slovo, ki ga je sokolska Šiška — in z njo vsa nacionalna Ljubljana —

pripravila kot zaslužnemu nacionalnemu borcu in stanovskemu organizatorju. Pred Sokolskim domom v Šiški, kjer je med cvetjem in venci, obdano od častne sokolske straže, ležalo pokojnikovo truplo, se je zbrala ogromna množica nacionalnega občinstva, ki je zgovorno izpričala, da po smrti onih, ki so dali vse vsoje življenje za idejo, sokolska nacionalna misel še z večjim zamahom živi. Ob krsti se je od brata Nandeta Tušarja najprej v iskrenih besedah poslovil podstarosta šišenskega Sokola brat Jože Burja. Takoj za njim je povzel besedo predsednik Obrtniškega društva Josip Rebek, ki mu je bil pokojni Nande eden najboljših, najzvestejših in najbolj vzpodbudnih sodelavcev. Rekel je med drugim:

S tugo v srcih stoje danes ob Tvoji krsti številni Tvoji znanci, sokolski bratje in stanovski tovariši, katerim si bil Ti tako mil in veren drug, brat in tovariš. Teško nam je doumeti silo poslanstva, ki Te je tako nenadno in kruto odtrgala od Tvoje ljubljene družinice in nam Tvojim stanovskim tovarišem napravila veliko in nenadomestljivo vrzel.

O kako težko mi je danes govoriti Tebi, ki si še pred nekaj dnevi vesel in delaven sedel med nami in pomagal pri gradnji novih stanovskih načrtov za izboljšanje težav in naporov naše številne obrtniške družine. Nihče ni mogel slutiti, a najmanj prepričan sem, da si Ti imel občutek, da smo bili poslednjič vkup in da nas boš moral tako kmalu zapustiti.

Nande! Poslednjič se poslavljamo od Tvojega mrtvega telesa, ki je tako ponosno in samozavestno nosilo v sebi Tvojo blago in pošteno dušo. Dober si bil, značajan in zvest, da smo vedno in vedno morali občudovati Tvoj plemeniti in kremeniti značaj. Nikomur nisi hotel storiti kaj žalega, a kadar si sam čutil krivico, ki jo je današnji svet tako poln, si jo znal s prezirno in samozatejavnem obiti in pričeti znova s še bolj vztrajnim delom za ciljem, ki si si ga začrtal. Pogrešali Te bodo Tvoji domači, pogrešali Te bodo Tvoji stanovski tovariši, Tvoji sokolski bratje, a še posebej težko Te bo pogrešala Tvoja sokolska in obrtna mladina, za katero si z občudovanja vredno vztrajnostjo posvetil vse svoje proste dragocene ure.

Z očetovsko skrbjo si lajšal gorje podpore potrebnim, pripravil, uredil in vodil sokolska letovanja po naši premili Gorenjski, da se je ta Tvoja mladina, okrepljena s planinskim zrakom, vračala zdrava in zavedna na novo delo za svoje bodoče poslanstvo.

V naših stanovskih vrstah si bil vedno pripravljen delavec, tih in skromen, in nikdar nisi silil v ospredje. Prevzemal si naloge z največjo požrtvovalnostjo in veliko ljubeznijo do dobre in poštene stvari, a pri vsem si bil goreč organizator in voditelj. Za svoje delo nisi iskal plačila, nisi pričakoval priznanja, niti pohvale. Skromen si bil do poslednjega svojega utripa. Bil si eden redkih obrtnikov, ki ga je narava oblagodarila s sposobnostjo in znanjem, pa tega nisi pridržal sam zase, temveč si širokogrudno pomagal v vrstah svojih tovarišev.

Mi Tvoji obrtniški tovariši smo se vsikdar in vselej zavedali te Tvoje tovariške čuječnosti, a žal si se prezgodaj odtrgal iz naše srede. Nismo niti utegnili, da bi se Ti za Tvoje napore in požrtvovalno delo vsaj malce zahvalili. Oddolžiti se Ti več ne moremo. Odšel si po boljše in hvaležnejše plačilo. Ne zameri nam. Hvaležni smo Ti za Tvoje napore in Tvojo pomoč. Tovariško Te bomo ohranili v najlepšem spominu! Ti pa dragi prijatelj Nande počivaj mirno! Večna slava Tebi, večni mir Tvoji zlati duši! Zdravo!

Potem se je skozi mesto pomikal impozanten sprevod, kakršnih so na poslednji poti deležni samo resnično zaslužni javni delavci. Ob odprtem grobu sta spregovorila nekaj toplih besed še brat Jesih v imenu sokolstva in brat Franjo Igljč v imenu obrtništvu. Poklonili so se sokolski praporci, pevci Narodne čitalnice so zapeli žalno pesem in nad krsto se je zgrnila sveža gomila. Požrtvovalnemu bratu Ferdinandu Tušarju, odličnemu in zvestemu stanovskemu tovarišu bo nacionalna Ljubljana ohranila časten spomin.

Obrtniški koledar za leto 1940

IZDAJA GA ŽE 28 LET OBRTNIŠKO DRUŠTVO V LJUBLJANI

Vsak zaveden obrtnik si mora brez-pogojno nabaviti svoj stanovski »Obrtniški koledar za leto 1940«, ki ga je izdalo Obrtniško društvo v Ljubljani. — Koledar, ki ga izdaja Obrtniško društvo v Ljubljani izhaja že 28 let nepretrgoma.

Potrebno je, da malo pazljiveje razmotrivamo vprašanje našega koledarčka, ker smo spoznali, da mnogi obrtniki ne razumejo pravilno njegovega poslanstva. Ob koncu vsakega leta od-nosno pričetkom novega se pojavlja na knjižnem trgu vse polno najrazličnejših koledarjev. Mnoge organizacije izvršča-jo poleg koledarskega dela še poseben poučen ali zabaven material, ki pač najbolj odgovarja njihovim specialnim težnjam, tako, da nastajajo pri tem kar obširne ter hkrati poceni knjige. Tudi naš koledar, ki se tiska v duhu obrtni-ških interesov in potreb ter vrši važno nalogo v obrtniških vrstah je taka veli-ka knjiga, ki pa stane samo 12.— Din.

Kar je najvažnejše in kar mora vede-ti vsak obrtnik pa je, da se naš koledar ne tiska kot knjižna zaloga za trgovce, niti kot predmet spekulacije, ki bi bil namenjen vsakemu in vsem, ampak se tiska samo radi obrtniškega stanu in radi njegove organizirane borbe. Že to dejstvo dovolj jasno izpričuje in nare-kuje vsakemu zavednemu obrtniku, da pri izbiri koledarja ne sme premissljati, kolebati ter odlagati z nakupom svojega stanovskega koledarja. Tudi drugi slo-ji in poklici kupujejo le koledarje svo-jih organizacij.

Tudi vsakoletni obrtniški koledar, ki ga izdaja Obrtniško društvo v Ljubljani je sestavni del naše obrtniške litera-ture, ki ima svoje izredno poslanstvo in specijelne naloge pri delu in življenju našega stanu. On si prizadeva biti stalen priročnik vsakemu mojstru sko-zi vse leto, iz katerega bo orijentiran ne samo o datumih in praznikih ampak tudi o mnogih drugih važnih in speci-jelno obrtniških vprašanjih. Pri oceni koledarjevega značaja se nam jasno očrtava misel, da je Obrtniški koledar potreba za naš pokret, za naše organi-zacije in za poedinega mojstra brez raz-like, ki je diktirana od višjih stanov-skih, propagandnih in praktičnih inte-resov vseh obrtnikov.

Vsak uspeh pri širjenju in čitanju našega koledarčka širom banovine bo doprinesel istočasno tudi uspehe obrt-niškemu pokretu.

Z ozirom na vse to je jasno, da vsa-kemu obrtniškemu mojstru in članu obrtne organizacije narekuje stanovska in organizacijska dolžnost, da koledar za leto 1940 naroči in plača. To dolž-nost se ne sme izbegovati s pozabljan-jem ali drugimi izgovori, ker se vprašanje nakazila 12.— Din po priloženi položnici reši v nekaj minutah.

Pri izdaji letošnjega koledarja smo napravili zopet korak naprej ter ga predstavljamo našemu obrtništvu znatno povečanega z vsestransko izpopol-njeno vsebino. Poleg splošnih koristnih stvari, ki zadevajo vsakega obrtnika, smo se zlasti potrudili, da zadovoljimo tudi naše mizarje, ključavničarje, ko-vinsko stroko sploh, čevljarje, mesarje itd. Zanje smo izdelali posebne praktične tabele. Koledar pa obsega tudi dovolj zanimivih in poučnih vrstic.

Tako izpopolnjen koledarček do se-daj pri nas še ni izšel in skoraj gotovo tudi ne bo več tako kmalu. Upravičeno je treba namreč pričakovati, da se bosta tisk in papir podražila in bo izda-janje tako obširnih koledarčkov pre-drago.

Zato svetujemo vsem obrtnikom, da si letos nabavijo Obrtniški koledarček prav vsi. Morda jim bo služil več let

KROJAČI!

Pri nabavi vsakovrstnega blaga za moške obleke, kakor tudi podloge in pribora, Vas bodo najbolj vestno in pri najugodnejših cenah postregli pri:

Češko-jugoslovenska
veletrgovina blaga
ANTON HÜBL D. D.
Zagreb, Trenkova ulica štev. 7

kot nepogrešljiv gospodarski priročnik.

Opozorjamo ponovno, da ostane cena letošnjemu Obrtniškemu koledarčku neizpremenjena in znaša Din 12.— Lani je pošla naklada že v mesecu decembru, zato so mnogi ostali brez koledarčka. Pohitite letos z naročili, dokler je koledarček v zalogi. Naročila naslavljajte na naslov: Obrtniško društvo, Uprava Obrtniškega koledarja, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

Vsak obrtnik mora biti Obrtniškega koledarčka naročnik!

Vprašanje obrtniški javnosti

Z več strani sem bil opozorjen, da se o meni pojavljajo zelo čudne govornice. Ker ne morem mirno preko tega, sem primoran preko našega stanovskega li-sta zadevo razčistiti.

Opozorjen sem bil na očitke, da sem se kot pristaš neodvisne obrtniške strokovne organizacije toliko spozabil in govoril na nekem obrtniškem zborovanju, ki ga je priredila skupina obrtnikov, ki obstoja v okviru politič. stranke JRZ pod imenom Zveza slovenskih obrtnikov in se na tem zborovanju o omenjeni zvezi izražal zelo prijazno. Ta vest se je iznesla domnevno na Gorenjskem in ugotavlja ter pristavlja, da sem to storil iz razloga, da bi si na ta način zagotovil pozicijo in naklonjenost tudi pri omenjeni grupi.

Jaz za mojo osebo se ne zavedam in mi ni znano, da bi kdaj govoril na ta-

kem zboru. Pozivam pa kljub temu vse one tovariše na Gorenjskem, ki jim je o tem kaj znano, da mi to sporoče, po možnosti tudi imena tistih, ki take vesti raznašajo.

Ta poziv sem izdal iz razloga, ker se smatram za odločnega in zvestega pristasa naše neodvisne obrtne organizacije Zveze obrtnih društev za dravsko banovino, ki je v dravski banovini edina čisto stanovska in nepolitična organiza-cija.

Prosim cenjene tovariše za sporočilo.

Iglič Fran,
krojaški mojster
Ljubljana, Pražakova 10.

OUZD v Ljubljani opozarja delodajalce...

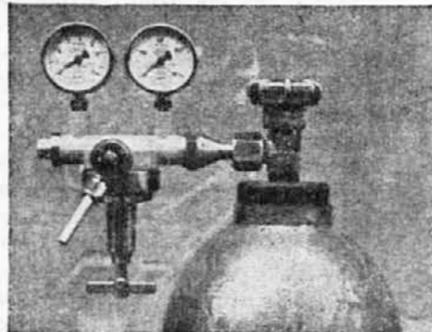
da so v prejšnjem mesecu dostavljeni plačilni nalogi zapadli v plačilo. Prispevki morajo biti poravnani v osmih dneh po prejemu plačilnega naloga!

Za čuvanje pravice zavarovancev do pokojnine je potrebno, da so zavarovalni prispevki dejansko plačani!

To opozorilo je smatrati kot opomin! Proti delodajalcem, ki ne bodo poravnali prispevkov, mora urad uvesti prisilno izterjavo brez predhodnega opomina. Urad izvršuje važne socialne dolžnosti, ki ne dopuščajo odlašanja.

AGA-RUŠE

ZDRUŽENE JUGOSLOVENSKE TVORNICE
ACETILENA IN OKSIGENA D. D. — RUŠE

REDUČNI VENTIL »AGA-RUŠE« Z NAVZDOL OBRNENIM REGULIRNIM VIJAKOM.

dobavlja OBRTNIŠTVU za AVTO-GENO VARJENJE najboljši KISIK v jeklenih valjih po 5 in 6 m³, pod pritiskom 150 atm. Ta kisik je popolnoma suh, brez škodljivih primesi ter se dobavlja s čistoto 99%, kar je za tehniko avtogenega varjenja in rezanja izredno velike ekonomične važnosti. Jekleni kisikovi valji se morajo uporabljati le s pomočjo posebne redučnega ventila, ki mora biti dobro konstruiran in solidno izdelan. Te prednosti ima:

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje **30** let posojila v tekočem računu, proti vknjižbi in poroštvo vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam.

Lastna denarna sredstva so znašala 31. dec. 1938
Din 3,255.940.64, varnostni zaklad Din 1,215.350.—
rezervni zaklad Din 1,183.820.—

ZANATSKA BANKA

Kraljevine Jugoslavije
A. D.

PODRUŽNICA LJUBLJANA

Gajeva ulica 6

TELEFON ST. 20-30

CENTRALA BEOGRAD
GLAVNA PODRUŽNICA ZAGREB
PODRUŽNICA SARAJEVO

Delniška glavnica Din 75,000.000.—
Udeležba države Din 30,000.000.—
Rezervni fond nad Din 5,000.000.—

PODELJUJE

obrnikom in obrtnim podjetjem menična in hipotekarna posojila, kredite na tekoče račune in posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev.

SPREJEMA

od vsakogar vloge na hranilne knjižnice in tekoče račune po najugodnejšem obrestovanju.

UPRAVLJA

imovino in fondne obrtniških ustanov in organizacij.

IZVRŠUJE

najkulantneje vse ostale bančne posle.

Obrtniki!

V vašem lastnem interesu je, da vse svoje denarne posle izvršujete potom svojega denarnega zavoda!

ZVEZA OBRTNIH DRUŠTEV ZA DRAVSKO BANOVINO, OBRTNIŠKO DRUŠTVO V LJUBLJANI in KONZORCIJ „OBRTNEGA VESTNIKA“ javljajo svojemu članstvu žalostno vest, da je umrl njihov dolgoletni odbojnik, tajnik, gospod

Tušar Nande

Dragega, nenadomestljivega in požrtvovalnega obrtniškega delavca bomo ohranili v trajnem spominu.

Zveza obrtnih društev za dravsko banovino

Obrtniško društvo v Ljubljani

Konzorcij „Obrtnega Vestnika“